

13-тақырып. Жаппай ашық онлайн курстар

Жоспар:

1. Coursera платформасының ерекшеліктері.
2. Edx платформасы – жаппай ашық онлайн-курстар провайдері.
3. Ұлттық ашық білім беру платформасы – moocs.kz.
4. Қазақстанның ашық университеті – open.kz.
5. Дулати университетінің MOOCS.DULATY.KZ платформасы.

Ұсынылатын әдебиеттер:

1. Бузаубакова К.Д., Амирова А.С., Маковецкая А.А. Цифрлы педагогика: Оқулық. –Тараз: «ИП «Бейсенбекова Ә.Ж.», 2022. –314 б.
2. Элен Битэм, Рона Шарп. Педагогиканы цифрлық дәуірде қайта зерделеу. ХХІ ғасырдағы оқыту дизайны. –Алматы: «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры, 2019. – 328 б.
3. Петрова Е.В. Цифровая дидактика: проектирование процесса обучения и его сопровождение // Современное педагогическое образование. – 2018. – № 4. – С. 37– 42.
4. Нұрбеков Б.Ж. Қашықтықтан оқыту бойынша оқытушылардың кәсіби құзырлығын қалыптастырудың теориялық және әдіснамалық негіздері. П.ғ.д. ғылыми дәрежесін алу үшін дайындаған дисс. авторефераты. -Алматы, 2010. -51 б.
5. Джусубалиева Д.М. Формирование основ информационной культуры студентов в условиях дистанционного обучения. –Алматы: Ғылым. –199. -222 с.
6. Бузаубакова К.Д., Нурманалиева У.Т. ҚР қашықтықтан білім беру жағдайында болашақ педагогтердің цифрлы-креативті құзыреттіліктерін қалыптастырудың технологиялық және әдістемелік аспектілері// Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университетінің Хабаршысы. «Педагогикалық ғылымдар» сериясы.– №3(68). – 2021. –Б.71-82.
7. Аймалетдинов Т.А., Баймуратова Л.Р., Зайцева О.А., Имаева Г.Р., Спиридонова Л.В. Цифровая грамотность российских педагогов. Готовность к использованию цифровых технологий в учебном процессе. –М.: Издательство НАФИ, 2019. – 84с.
8. The Digital Competence Framework [Электронный ресурс]. –2018. Дата обновления: 12.2018.[URL:https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework](https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework) (Дата обращения: 10.03.2023).

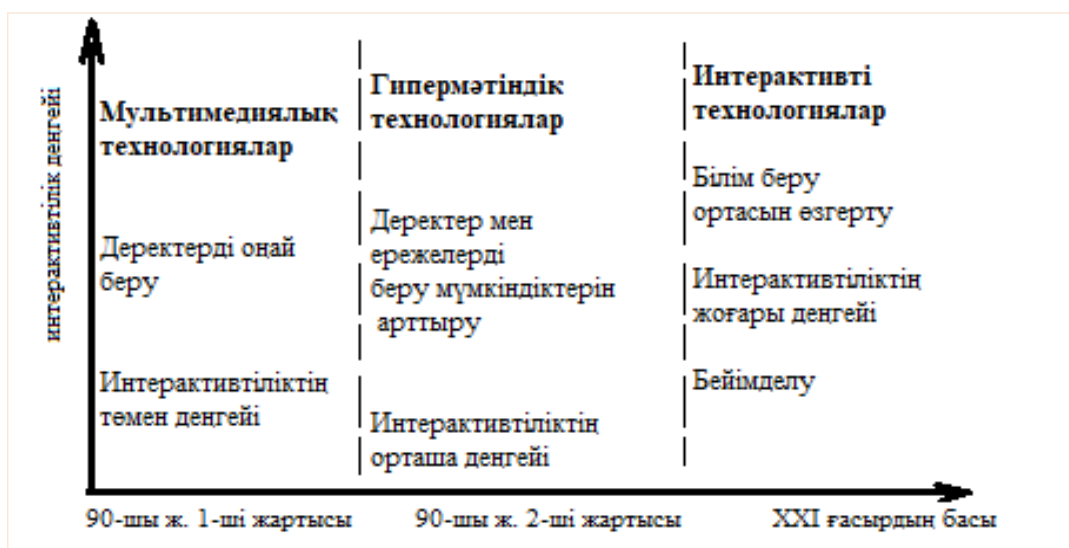
1. Coursera платформасының ерекшеліктері

Заманауи жоғары технологиялық өмір адам өмірінің барлық салаласында үнемі жаңа міндеттер туындайтын қоғамның әрбір мүшесінің тұрақты және үздіксіз, жеке және кәсіби дамуын талап етеді.

1-суретке сәйкес ұсынылған ақпараттық технологияларды дамыту білім беру технологияларын және жалпы білім беру жүйесін жаңғыртуға ықпал

етеді. Осыған байланысты, айтарлықтай перспективалы бағыт – жаппай білім беру онлайн курстары аясында өзін-өзі тәрбиелеу.

Жаппай ашық онлайн курс – бұл қатысушылардың шектеусіз саны оқи алатын онлайн курс. МООС- бейне лекциялар сияқты дәстүрлі материалдарды да, теориялық мәтіндік материалдарды да қамтиды, дегенмен олардың көпшілігі материалды ұсыну мен бекітудің интерактивті нысандарын қамтамасыз етеді, сонымен қатар білім алушылар мен мұғалімдер арасындағы байланыс құралдарын қамтиды. МООС білім берудегі салыстырмалы түрде жаңа көзқарас болып табылады, 2008 жылы жеке тұжырымдама ретінде бөлініп, 2012 жылы танымал болды.

Сурет 1– Білім беру технологияларының дамуы

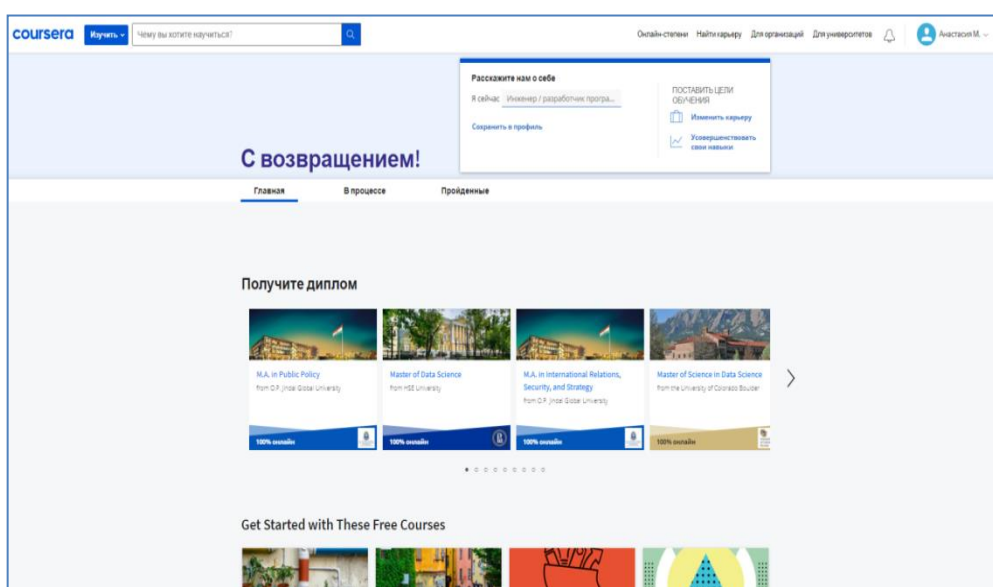
«Жаппай ашық онлайн курс» ұғымын талдап көрейік. Жаппай ашық курс белгілі бір адамдарға арналмағанын білдіреді, оны кез келген пайдаланушылар оқи алады. Ең танымал курстарды миллиондаған студенттер қарайды.

Coursera – Стэнфорд университетінің екі информатика профессоры негізін қалаған онлайн оқыту платформасы. 2012 жылы Курсера Стэнфорд, Принстон, Мичиган және Пенсильваниямен жұмыс істей бастады. 2012 жылдың шілдесінде 12 серіктес білім беру мекемесі және 2012 жылдың қыркүйегінде тағы 17 мекеме қосылды. 2013 жылдың ақпан айында жоба тағы 29 серіктес университетті жариялады. 2014 жылғы жағдай бойынша серіктестер саны – 108. Жобамен ынтымақтасатын университеттер қатарында Джонс Хопкинс университеті, Калифорния технологиялық институты, Эдинбург университеті, Торонто университеті, Колумбия университеті, Пенсильвания университеті, Мәскеу физика-техникалық институты, Вятка мемлекеттік ауылшаруашылық академиясының жоғары экономика мектебі. Платформада Йель, Принстон, UPenn, Google, IBM, Amazon, Facebook және т.б. қоса алғанда, әлемнің 200-ден астам жетекші университеттері мен компанияларымен серіктестікте мыңнан астам онлайн курстар бар.

Coursera жеке курстарды да, жоғары білім алудағы кедергілерді төмендететін бакалавриат пен магистратура бағдарламаларын да ұсынады. Сондай-ақ, қызметкерлерге жаңа жұмыс орындарына тұруға немесе мансап бойынша жоғарылатуға, басқаша айтқанда, біліктілікті арттыру курстарына арналған кәсіби сертификат бағдарламалары бар.

Coursera курстары кең танымал Йельдік салауаттылық туралы ғылым курсы сияқты жеке даму курстарынан Google және IBM сияқты компаниялардың қызметкерлерін дамыту бағдарламаларына дейін кең ауқымды қамтиды. Coursera, сонымен қатар, денсаулық сақтау және информатика сияқты салаларда онлайн дәрежелерді ұсынады. Курстар немесе дәреже бағдарламалары негізінен академиялық ғылымдарға бағытталған.

Coursera платформасындағы курс каталогының терезесі 2-суретте көрсетілді.

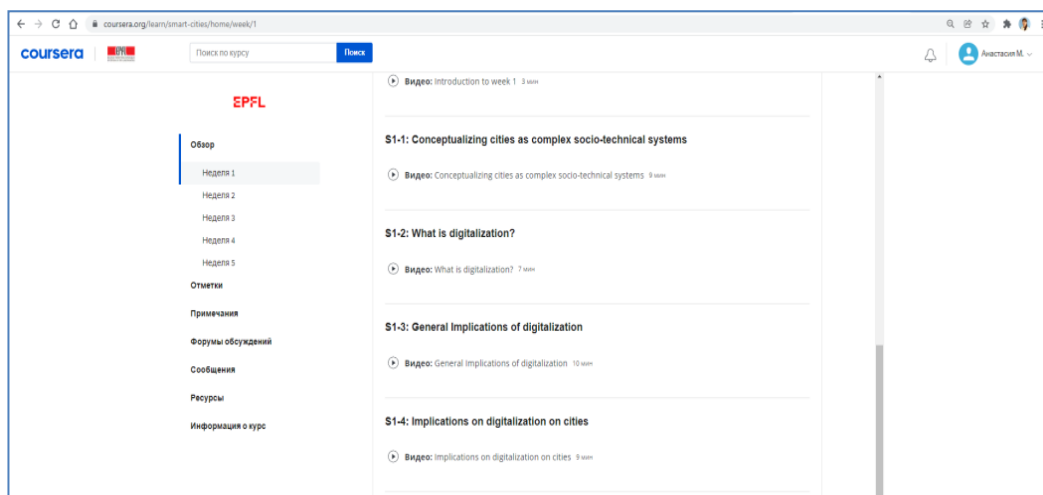

Сурет 2 – Coursera платформасындағы курстар каталогы

Курстардың көпшілігі ағылшын тілінде ұсынылған, бірақ видео сабақтарының көпшілігінде басқа тілдерде, соның ішінде орыс тілінде субтитрлер бар. Курстардың негізгі нысаны – видео сабақтар, мәтіндік ақпарат әрқашан ұсынылмайды, үшінші тарап платформалары мен Microsoft сияқты жетекші компаниялардың қосымшалары негізінен практикалық жұмыстарды орындау үшін қолданылады.

Coursera платформасындағы курстардың құрылымы 3-суретте көрсетілді.

Курстардың құны әдетте айына \$39 немесе \$49 аралығында болады, бірақ жеке курстар үшін түрі мен тақырыбына байланысты ол жүздеген долларға жетуі мүмкін.

Сурет 3 – Coursera платформасындағы курстардың құрылымы

Сайт сонымен қатар қолданушыларға eLearning платформасының онлайн курстарының 90%-дан астамына (3000-нан астам сабақ) шексіз қол жеткізуге мүмкіндік беретін \$399 жылдық Coursera Plus жазылымын ұсынады.

2. Edx платформасы – жаппай ашық онлайн-курстар провайдері

edX – Гарвард пен Массачусетс технологиялық институты жасаған американдық жаппай онлайн курс провайдері. 2012 жылы edX.org сайтында бірінші рет MIT-те профессор Агарвалдың схемалар мен электроника курсы ашылды. 162 елден 155 000-нан астам студенттер тіркелді. Open edX платформасы кейін 2013 жылы ашық бастапқы бағдарламалық құрал ретінде шығарылды. Бүгінгі күні Open edX платформасы бүкіл әлем бойынша 2400-ден астам оқу сайтын қамтамасыз етеді. Edx платформасы әлемнің түкпір-түкпірінен келген студенттерге кең ауқымды пәндер бойынша университет деңгейіндегі онлайн курстарды ұсынады.

EdX көпшілік алдынында сөйлеу өнерінен ойын дамытуға дейінгі тақырыптарды қамтиды. Курстар студенттердің барлығына, соның ішінде еңбек нарығына шығуға, жоғарылауды немесе жаңа тақырыптарды меңгеруді қалайтындарға арналған.

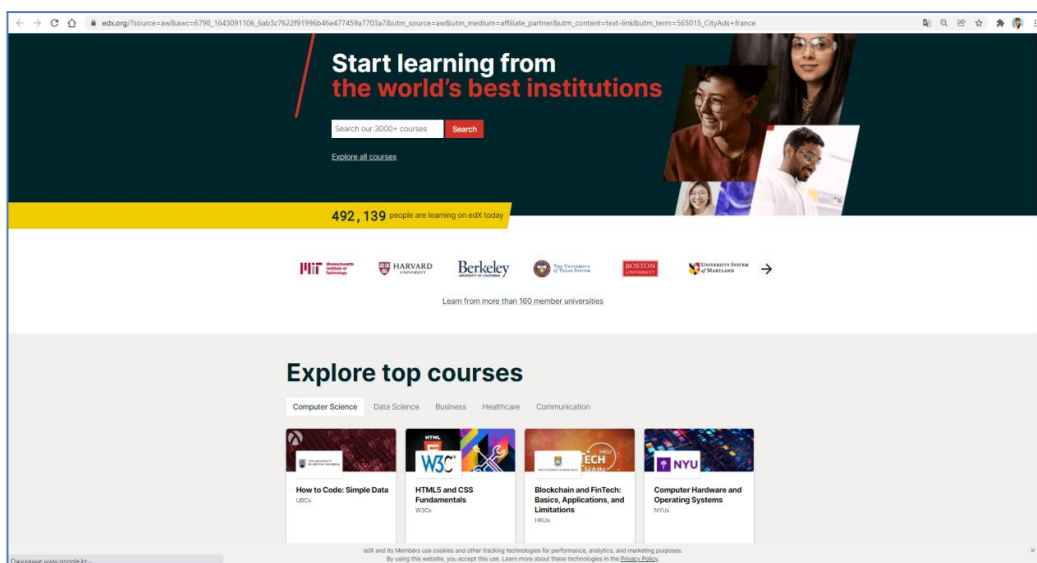
Сабақтар Гарвард, MIT, UC Berkeley, Microsoft, IBM және The Smithsonian сияқты жетекші университеттер мен мекемелерден тікелей жеткізіледі. edX сонымен қатар бірнеше сабақтас курстардан, кәсіби сертификаттардан және тіпті толық онлайн магистратура бағдарламаларынан тұратын бағдарламаларға ие.

Edx платформасы 4-суретте көрсетілді.

EdX курстары әдетте кесте бойынша немесе өз қарқыныңызбен көруге болатын алдын ала жазылған бейнелері бар апталық модульдерден тұрады.

Қосымша оқу материалдары мен студенттерді талқылау форумдары, сонымен қатар үй тапсырмалары және қысқа сынақтар немесе емтихандар сияқты бағалаулар бар.

Материалдарға қол жеткізу тегін, бірақ сертификат алуға мүмкіндік беретін қорытынды емтиханды тексеру процедурасы ақылы болады.

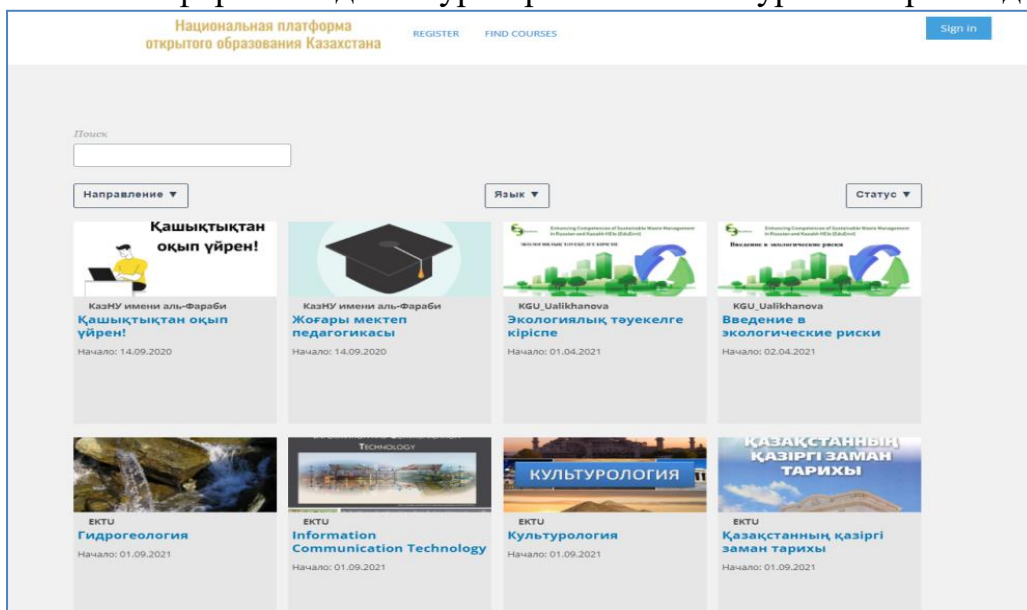
Сурет 4 – Edx платформасы

EdX тегін және ашық бастапқы бағдарламалық құрал платформасында жұмыс істейді.

3. Ұлттық ашық білім беру платформасы – moocs.kz

Moocs.kz – Қазақстанның Ұлттық ашық білім беру платформасы (ҚАББҰП).

Moocs.kz платформасындағы курстар каталогы 5-суретте көрсетілді.

Сурет 5 – moocs.kz платформасындағы курстар каталогы

Платформада жоғары оқу орындарында оқытылатын бакалавриаттың негізгі пәндері бойынша онлайн курстар бар.

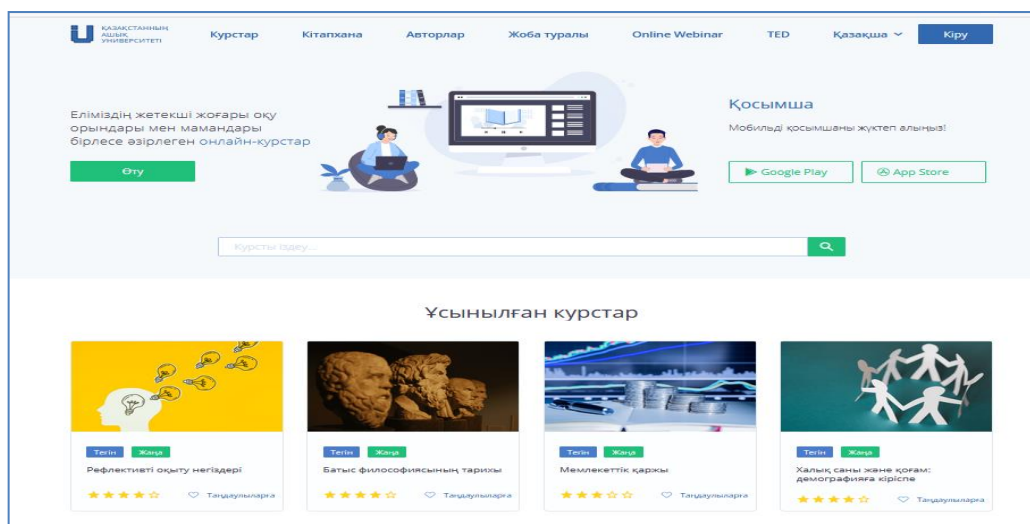
ҚАББҰП құрамына Консорциумға қатысушы 12 университет пен 13 серіктес университет кіреді. Платформада 25-тен астам курстар ұсынылған, 3500-ден астам студент тіркелген, еліміздің жетекші оқу орындарының 50 оқытушысы дәріс оқиды.

Физика есептері, есептеулер, ауызекі корей тілі, экология, тіпті нан өндіру технологиясы бойынша онлайн курстардың әртүрлі тақырыптары бар. Курс материалдары бейнематериалдармен, сондай-ақ көмекші мәтіндік деректермен ұсынылған, білім викториналар арқылы тексеріледі.

4.Қазақстанның ашық университеті – openu.kz

Қазақстанның Ашық университеті – тарих, философия, әлеуметтану, психология, антропология, мәдениеттану, дінтану, лингвистика, инновациялар, БАҚ, экономика, менеджмент және бизнес бойынша әлемнің жетекші университеттерінің үздік оқулықтарын тегін ұсынатын білім беру платформасы.

Қазақстанның ашық университеті openu.kz б-суретте көрсетілді.

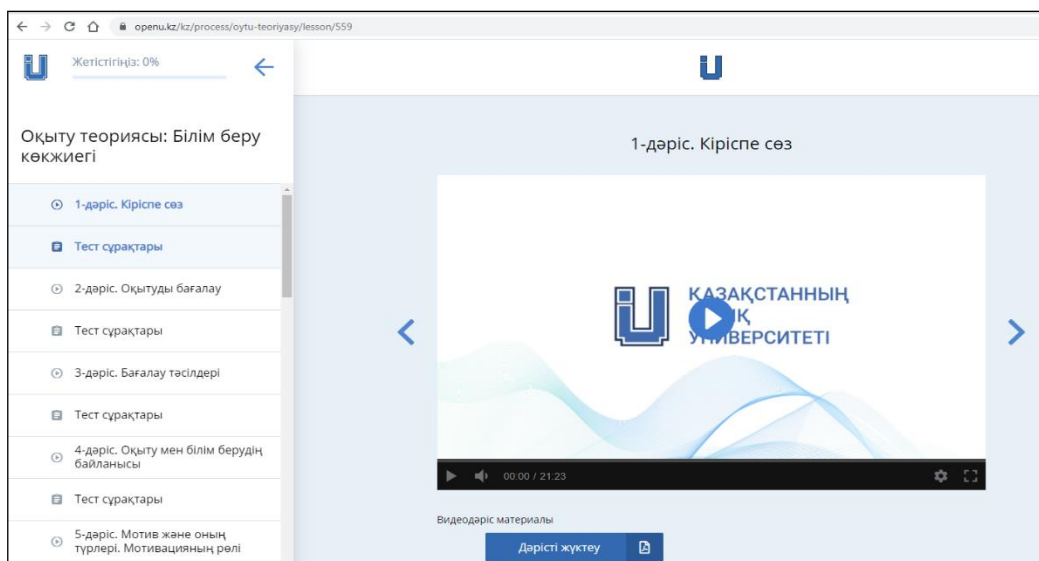
Сурет 6 – Қазақстанның ашық университеті openu.kz

Қазақ тіліне аударылған жаңа оқулықтарға сәйкес студенттер онлайн, «Қазақстанның ашық университеті» білім беру платформасы арқылы білім алады. Әрбір студент тек Қазақстанның ғана емес, Еуропаның, Азияның және Американың жетекші университеттері мен үздік оқытушыларының онлайн курстарына қол жеткізе алады.

Өзіндік даму кодына құрылғандықтан платформаның басқалардан айырмашылығы ол ашық (opened) емес, сондықтан Қазақстанның openu.kz ашық университетінің платформасында орналасқан курстар интерфейсімен ерекшеленеді. Бұл факт платформаның артықшылығы болып табылады, өйткені ол әзірлеушілерге инновацияларды енгізуге шексіз мүмкіндіктер

береді, және платформаларның кемшілігі болып табылады, себебі платформалар арасында экспорттау мен импорттауды шектейді.

Openu.kz сайтындағы курс интерфейсі 7-суретте көрсетілді.

Сурет 7– openu.kz сайтындағы курстар интерфейсі

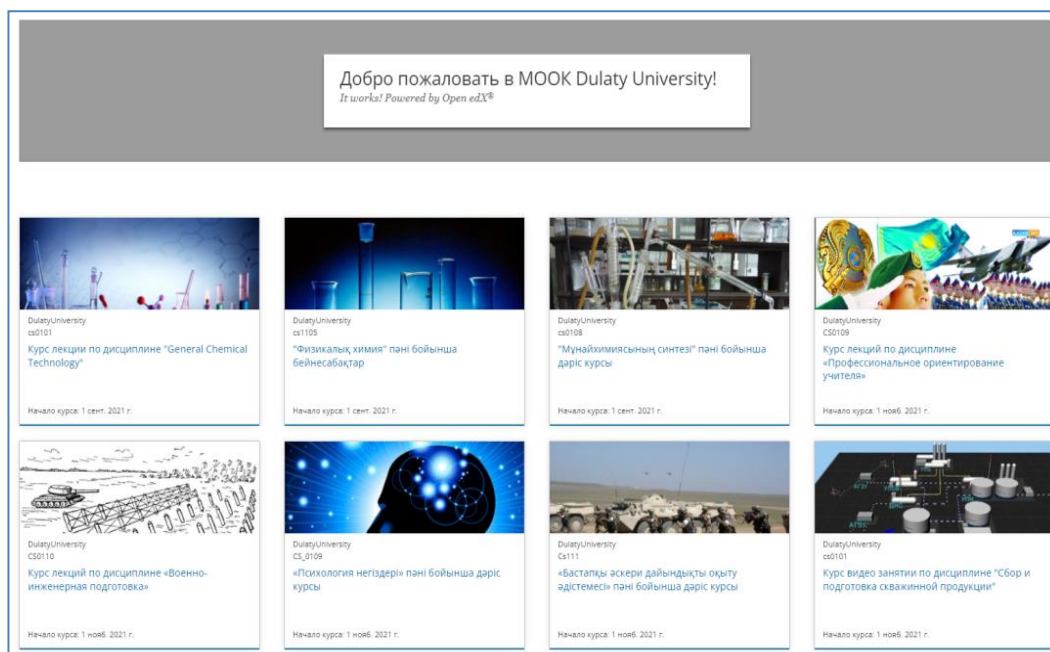
Қашықтықтан оқыту әдісі оқу үдерісін жеңілдетіп, әр адамға сапалы білім алуға мүмкіндік береді.

5. Дулати университетінің MOOCS.DULATY.KZ платформасы

М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университетінің moocs.dulaty.kz платформасы Дулати университетінің оқытушылары мен қызметкерлеріне арналған жаппай ашық онлайн курстарын құруға және өткізуге арналған платформа болып табылады. 2021 жылдың соңында платформада 54 жаппай ашық онлайн курстар өтті.

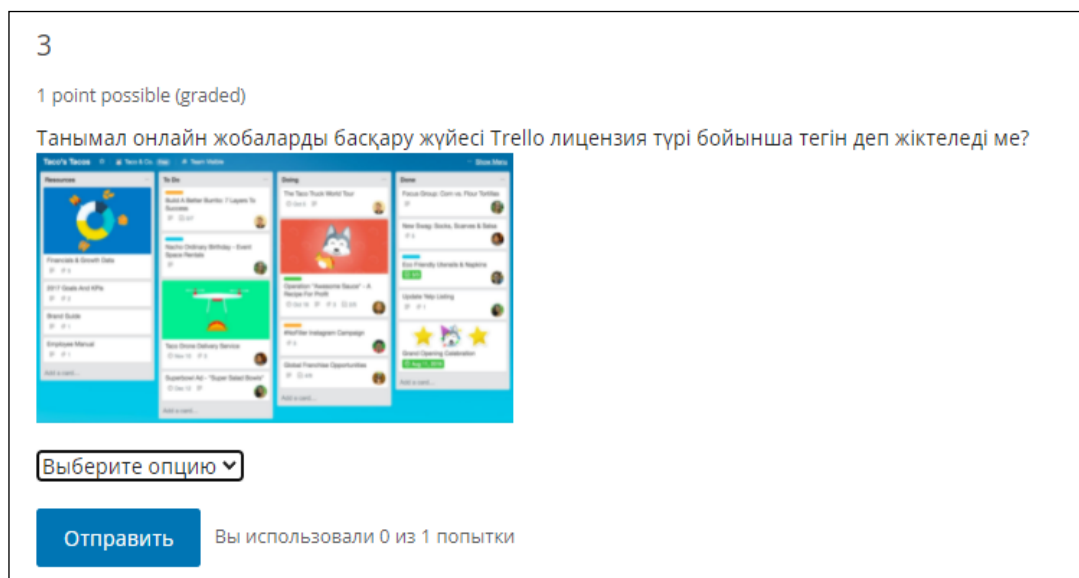
Дулати университетінің moocs.dulaty.kz платформасы 8-суретте көрсетілді.

Курстар авторлық бейнелер мен мәтіндік ақпараттың құрылымдық көрсетілімі болып табылады. Әзірленген бейнесабақтардың жалпы саны 560-тан астам. Бейнесабақтарды әзірлеу кезінде инновациялық бейне құралдары пайдаланылады. Мысалы: скринкаст, хром кілті және неон тақтасы. Білімді тексеру үшін әртүрлі типтегі тест сұрақтары қолданылады: бір/бірнеше дұрыс (жауаптар) бар, ашылмалы тізім, сүйреп апару түріндегі сұрақтар, сәйкестікке және т.б.

Сурет 8– Дулати университетінің moocs.dulaty.kz платформасы

9-суреттегі moocs.dulaty.kz платформасындағы «Ашылмалы тізім» сұрақ түрі берілді.

Сурет 9 – moocs.dulaty.kz платформасындағы «Ашылмалы тізім» сұрақ түрі

Платформа Edx ашық коды негізінде құрылған, ол жасалған курстарды Ұлттық ашық білім платформасына импорттауға мүмкіндік береді. Онлайн курстарды «Экспорттау» беті 10-суретте көрсетілді.

Dulaty University cs1
Ұстаздың заманауи IT құ...

Содержание ▾ Настройки ▾ Инструменты ▾

Инструменты

Экспорт курса

Вы можете экспортировать курсы и редактировать их вне Studio. Экспортируемый файл имеет формат .tar.gz (это файл .tar, сжатый при помощи GNU Zip) и содержит структуру и материалы учебного курса. Вы также можете повторно импортировать ранее экспортированный учебный курс.

Внимание: когда вы экспортируете курс, такая информация как ключи MATLAB API, регистрационные данные LTI, секретные строки и URL-адрес хранилища примечаний включаются в экспортируемые данные. Если вы раздаете экспортируемые файлы, вы можете поделиться конфиденциальной или лицензируемой информацией

Экспорт содержимого учебного курса

 Экспортировать содержимое учебного курса

Сурет 10 – «Экспорттау» беті

Танымал МООС салыстырмалы сипаттамалары 1-кестеде берілді.

Кесте 1 – Танымал МООС-тардың салыстырмалы сипаттамалары

Атауы	Coursera	Edx	Қазақстанның ұлттық ашық білім беру	Қазақстанның ашық университеті
Сайт	www.coursera.org/	www.edx.org/	moocs.kz/	openu.kz/
Юр. орналасуы	United States	United States	Қазақстан	Қазақстан
Пайдаланушылардың болжамды	>16 000 000 адам	>5 000 000	>3500	
Бағам	>1 500 курс, оның ішінде танымал бағдарламалау тілдері	770 курс, оның ішінде танымал бағдарламалау тілдері бойынша	25 курс, оның ішінде танымал бағдарламалау тілдері бойынша	«Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық» жобасы
Теориялық материалды беру	Бейне дәрістер, мәтін, презентациялар			
Алынған білімді бекіту формасы	Кейбір курстарда бағдарламалық редактор тренажерында тапсырмаларды орындау, тесттер, практикалық жұмыстар бар, кейбіреулерінде жоқ.			
Курс тілі	Ағылшын, қытай, орыс және т. б.	English, Mandarin, French, Hindi, Spanish	Қазақ, орыс	
Сертификатты автоматты түрде беру	Рассталған сертификат ақылы.			
Жоба туралы қосымша ақпарат.	Сервис Стэнфорд университетінің базасында жұмыс істейді. Көптеген курстардың формасы оларды ұсынатын университетке байланысты әр түрлі болуы мүмкін.	Ашық бастапқы коды бар БҚ-да жұмыс істейді. Оның негізінде Coursera негізделген.	Ашық білім берудің ұлттық тұғырнамасын Қазақстанның жетекші жоғары оқу орындары құрған. Біз жоғары білім беру жүйесінде білімнің қолжетімділігі мен сапасын арттыруға ықпал ететін жаңа элемент ретінде ашық оқытуды жасаймыз және ілгерілетеміз. Қазіргі заманғы "ашық білім беру" платформасы Қазақстанның жоғары оқу орындарында оқытылатын бакалавриаттың базальн пәндері бойынша онлайн-курстар ұсынады.	"Қазақстанның ашық университеті" -еліміздің жетекші жоғары оқу орындары мен оқытушыларының онлайн-курстарына шектеусіз тегін қол жеткізуді ұсынатын білім беру платформасы.